

عنوان پروژه: ایجاد نهاد مدیریت جمعی در راستای توانمندسازی اجتماعی_اقتصادی محلات

دفتر توسعه محله‌های چهارصد دستگاه، شکوفه، دلگشا، مینا و شاهین، ناحیه یک منطقه ۱۴

دفتر توسعه محله در پروژه‌ای تحت عنوان "ایجاد نهاد مدیریت جمعی در راستای توانمندسازی اجتماعی_اقتصادی محلات" قصد دارد از طریق جلب مشارکت مردم محلی و توانمندسازی آنان گامی در جهت توسعه اجتماعی و اقتصادی محلات بردارد. با توجه به اینکه بر اساس بررسی‌های صورت گرفته و اقدامات انجام شده، هسته اولیه برخی از کارگروه‌های محلی شکل یافته است. از جمله این کارگروه‌ها می‌توان "کارگروه محیط‌زیست" و "کارگروه مشاغل خانگی و کسب و کارهای کوچک" را نام برد. هر یک از این کارگروه‌ها با توجه به نیاز یا پتانسیل محلات تشکیل شده و نیازمند آن است تا جهت دستیابی به اهداف خود، ادامه مراحل را با همراهی و مشارکت موثر اعضای کارگروه طی نماید. به عنوان مثال در قالب کارگروه مشاغل خانگی و کسب و کارهای کوچک مقیاس به شناسایی فعالیت‌ها و ظرفیت‌های موجود در سطح محله‌ها پرداخته شد. طی بررسی صورت گرفته محله شکوفه آمار بالاتری نسبت به محله‌های دیگر از منظر زنان دارای کسب و کار خانگی به خود اختصاص داده است. هرچند این نمی‌تواند یک قضاوت حتمی باشد و ممکن است زنان یا حتی گروه مردان فعال در دیگر محله‌ها مشغول به فعالیت باشند که به دلایل مختلف طی فراخوان‌های ارائه شده توسط دفتر توسعه شناسایی نشدند. نکته‌ای که باید مورد توجه قرار گیرد گروه بندی مشاغل و ایجاد وحدت رویه برای تشکیل نهاد مدیریتی است، چرا که در مشاغل خانگی شناسایی شده تنوع بالایی همچون خیاطی، آشپزی و شیرینی‌پزی، هنرهای دستی و تجسمی، بافتنی، چرم‌دوزی، زبورآلات و ... دیده می‌شود که در برخی موارد جنبه تفریحی نیز به خود می‌گیرد. لذا یکی از گام‌های مهم این فرآیند دسته بندی شغلی بر اساس فراوانی، ظرفیت توسعه و تقاضا و نیز بازار کار می‌باشد.

یکی دیگر از کارگروه‌های شکل گرفته کارگروه بهداشت محیط است که در قالب حفظ و نگهداشت محیط‌زیست اقداماتی در برخی از کوچه‌های محله شکوفه از جمله بن‌بست صابری انجام شد. از جمله اقدامات شاخص در این زمینه مشارکت در تفکیک زباله از مبدأ توسط ساکنین بن‌بست صابری و جمع‌آوری این پسماندها از درب منازل توسط اداره بازیاقت منطقه شهرداری منطقه ۱۴ بوده است. در برنامه اقدام پیشنهادی کارگروه بهداشت محیط علاوه بر فعالیت در زمینه تفکیک زباله، بهسازی محیطی مشارکتی و نگهداشت در دستور کار قرار خواهد گرفت.

با توجه به اینکه مسائل مربوط به محیط‌زیست (اهمیت بهداشت محیط و تفکیک زباله و ...) و مشاغل خانگی و فعالان این حوزه (تعداد بالای افراد شاغل در این حوزه و همچنین زنان سرپرست خانوار و سطح پایین اقتصادی و درآمدی ساکنین و ...) در سطح محلات تاکنون بصورت پروژه‌های جدی و اثربخش پیگیری نشده‌اند و اغلب در قالب برنامه‌های ظرفیت‌سازی اجتماعی کوتاه مدت دفتر توسعه پیگیری شده‌اند، نیازمند برنامه‌ریزی و صرف زمان بیشتری برای اثربخشی و پایدارسازی هستند. بر اساس برنامه توسعه محله شکوفه، میزان مشارکت در فعالیت‌های محله و آمادگی برای انجام فعالیت‌های داوطلبانه در سطح متوسط و نامطلوب قرار دارند و این امر اهمیت افزایش موضوع مشارکت را بیش از پیش نمایان می‌سازد. مسائل مربوط به محیط‌زیست با توجه به میزان رضایت ساکنین از سطح بهداشت و پاکیزگی محله (سطح مطلوب) و همچنین سطح نامطلوب نسبت بازیاقت زباله به میزان زباله تولید شده (برنامه توسعه محله شکوفه) می‌تواند نقطه شروع مناسبی برای انجام فعالیت‌های مشارکتی در سطح محله باشد. از سوی دیگر با توجه به سطح پایین درآمد اقتصادی خانوارها و هزینه‌های بالای آنها، توجه به توسعه و گسترش مشاغل خرد موجود در سطح محله و ارتباط این مشاغل به بازار فروش مناسب محصولات، اهمیت بیشتر می‌یابد.

اهداف اصلی و فرعی و خروجی‌های مورد انتظار:

هدف اصلی و بنیادین نهاد توسعه محلی (نهاد مدیریتی توانمندسازی اجتماعی و اقتصادی)، نهادسازی ذهنی در اجتماع محلی و نیز همه ذی‌نفعان و ذی‌مدخلان و ذی‌نفوذان یک محله است که تفکر برنامه‌ریزی، تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری از پایین به بالا را بپذیرند و باور نمایند. اصلاح این باور ذهنی میزان انگیزش و مسئولیت‌پذیری اجتماع محلی، پاسخگویی و شفافیت مدیریت شهری و میزان تحقق بخشی پروژه‌ها را ارتقا خواهد بخشید. در قالب هدف اصلی، سایر اهداف زیر نیز دنبال می‌شوند:

- ✓ ارتقای کیفیت زندگی از حیث مؤلفه‌های اجتماعی، اقتصادی و زیست‌محیطی؛
- ✓ جلب مشارکت ساکنان، ذی‌نفعان و نهادهای تأثیرگذار؛
- ✓ شناسایی و جذب ظرفیت‌های محلی و مدیریتی مؤثر؛
- ✓ ارتقای سطح تعاملات اجتماعی در محله؛
- ✓ تقویت سرزندگی و شادابی محیط اجتماعی؛
- ✓ تقویت روحیه مطالبه‌گری در بین ساکنان؛
- ✓ دستیابی به خودکفایی اقتصادی و مهارت‌آموزی؛
- ✓ کاهش معضلات و آسیب‌های زیست‌محیطی موجود در محله؛
- ✓ آموزش مردم در جهت چگونگی مدیریت زباله؛